31819 - Umrenin yapılış şekli

Soru

Detaylı bir şekilde Umrenin yapılış şeklini öğrenmek istiyorum bunu açıklarmısınız?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Şüphesiz ibadetin Allah katında makbul olabilmesi için iki şart gerekir:

Birincisi: Yüce Allah’a ihlaslı bir şekilde ibadet etmek, ibadeti sadece Allah rızasını için yaparak riya, gösteriş veya dünya çıkarlarını amaçlamamaktır.

İkincisi: İbadette söz ve eylem açısından Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’e ittiba etmek. Şüphesiz Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’e ittiba ancak onun sünnetini tanımakla mümkün olabilir. Bu nedenle her hangi bir ibadeti yerine getirmek isteyen kimse –ister hac ve umre olsun ister başka ibadet olsun- bu ibadetle ilgili Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’in sünnetini ve metodunu bilmesi gerekir ki onun eylemi sünnete uyumlu olsun.

Umrenin yapılış şeklini sünnette geçtiği gibi özetleyeceğiz

Umre dört hususdan meydana gelmektedir:

1-İhram 2-Tavaf 3-Safa ve Merve arasında sa’y 4-Saçı kısaltmak veya tamamen kesmek.

Birincisi: İhram

İhram, Hacc veya Umre ibadetine giriş niyetidir.

Kişi, ihrama girmek istediği zaman elbiselerini çıkarıp cenabet için yıkandığı gibi yıkanır, bulduğu en güzel kokuları sürünür, kokuyu başına sakalına sürer, ihramdan sonra koku etkisi kalsa bile ona

zarar vermez. Nitekim Aişe Radiyallahu anha'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem ihrama girdiği zaman bulduğu en güzel kokuları sürünürdü, daha sonra miskin parlaklığını O'nun başında ve sakalında görürdüm. Buhari 271, Muslim 1190

İhrama girerken yıkanmak, hem erkekler hem de kadınlar için sünnettir. Hatta lohusalık ve adet döneminde olan kadınlar da yıkanır. Zira Esma binti Umeys lohusalık dönemine girince Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem, ihram esnasında yıkanmasını, bir bez bağlaması ve ihrama girmesini emretti." Muslim 1209

Kişi, yıkanıp koku süründükten sonra ihram elbisesini giyer, daha sonra adet ve lohusalık dönemini geçirenler hariç farz vakti girmişse farz namazını kılar şayet vakit girmemişse abdest sünneti niyetine iki rekat sünnet kılar. Namazı bitirdikten sonra kıbleye yönelir ve ihrama girer. İsterse bineğine bininceye kadar ihramı erteleyebilir. Böylece mikattan mekkeye yol almadan ihrama girer ve şöyle der: لبيك اللهم بعمرة Lebbeyk Allahumme bi Umre. Daha sonra Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'in telbiye getirdiği şekilde telbiye getirir.

(لبيك اللهم لبيك ، لبيك لا شريك لك لبيك ، إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك)

Telbiye getirirken sesini yükseltmesi gerekir nitekim Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: "Cibril bana geldi ve ashabımın telbiye ile seslerini yükseltmelerini emretmemi söyledi" Ebu Davud/1599

Başka bir hadiste Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: "Haccın en faziletlisi telbiye ile sesi yükseltmek ve kurban kanını akıtmaktır" kadın ise yanındaki duyacak şekilde telbiye getirir. Ancak yanındaki mahremi olmayan bir erkek olursa gizli bir şekilde telbiye getirir.

Şayet ihrama girmek isteyen kişi hac veya umreyi hastalık, düşman, hapis vb. gibi engellerden dolayı tamamlayamamaktan endişe ederse ihramında şöyle der: "Eğer beni bir engel engellerse benim yerim engellendiğim yerdir. Yani ibadetimi tamamlama bir engel oluşursa ben ihramımdan çıkıyorum. Çünkü Dubaa bint Zubeyr hasta olarak ihrama girdiğinde Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem ona şart koşmasını söyleyerek şöyle demiştir: Rabbinden istisna ettiğin şey geçerlidir. Buhari 5089. Muslim 1207

Her kim şart koşar ve ibadetinin tamamlamasına engel çıkarsa ihramından çıkar ve ona bir ceza vb. bir şey gerekmez.

Ancak ibadetini tamamlamasıyla ilgili hiçbir engelden korkmuyorsa onun böyle bir şart koşması gerekmez.

İhrama giren kimsenin farklı durumlarında bol bol telbiye getirmesi gerekir. Örnek olarak yüksek bir yere çıktığında, alçak bir yere indiğinde, geceye girdiğinde, gündüze girdiğinde telbiye getirir. Allah'ın rızasını ve cennetini talep eder, cehennemden Allah'a sığınır.

Umrede telbiye ise ihrama girişten itibaren tavafa başlayıncaya kadar meşrudur. Tavafa başladığı an telbiyeyi bırakır.

Mekke'ye giriş amacıyla yıkanmak

İhrama giren kimse Mekke'ye yaklaştığı zaman imkanlar elverişli ise yıkanması gerekir. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem, Mekke'ye girdiğinde yıkanmıştır. Muslim 1259

İkincisi: Tavaf

Mescid-i Haram'Allah girdiğinde sağ ayağı ile girer ve şöyle der:

بسم الله ، والصلاة والسلام على رسول الله ، اللهم اغفر لي ذنوبي ، وافتح لي أبواب رحمتك ، أعوذ بالله العظيم ، وبوجهه الكريم ، وبسلطانه القديم من الشيطان الرجيم،

"Allah'ın adıyla. Salat ve selam rasulullahın üzerinde olsun. Allah'ım! Günahlarımı bağışla ve bana rahmetinin kapılarını aç." Şeytan'dan, yüzü kerim olan, sultanı kadim olan Allah'a sığınırım.

Daha sonra Hacer-il Esved'e gelir, sağ eliyle dokunur, öper ve tavafa başlar. Şayet öpmek mümkün değilse dokunduktan sonra elini öper. Şayet dokunmak da mümkün değilse Hacer-il esved'e yönelir ve eliyle işaret eder ve tekbir getirir, elini öpmez.

Şüphesiz Hacer el esved'e dokunmanın büyük fazileti vardır. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: "Yüce Allah kıyamet gününde Hacer el esved'i gören iki göze ve konuşan

bir dile sahip olarak gönderir ve hakkıyla ona dokunan kimselere şahitlik eder. Elbani Terğip ve terhib 1144

Bu konuda en faziletli şey; insanlarla itişmemekt, insanlara eziyet vermemek ve eziyet görmemektir. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: "Ey Ömer! Sen güçlü bir adamsın Hacer-il esved için insanlarla itişme zayıf olan insanlara eziyet verirsin, bir boşluk görürsen dokun aksi takdirde ona yönel ve tekbir getir." Ahmed 191.

Daha sonra Kabe'yi soluna alarak tavafa başlar, Rukn el Yemani'ye vardığında (Hacer-el esved'den sonraki üçüncü direktir) ona dokunur ancak öpmez ve tekbir getirmez, şayet dokunmak mümkün değilse geçer ve kimseyle itişmez. Rukn el yemani ile Hacer el esved arasında şöyle der:

ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار

" Ey Rabbimiz! Bize dünyada iyilik ver Ahirette de iyilik ver ve bizi ateşin azabından koru" Ebu Davud 1666

Her Hacer el Esved'den geçtiğinde ona yönelir ve tekbir getirir, geri kalan tavaf süresince istediği zikir ve duaları yapar veya Kur'an okur. Zira tavaf, Allah'ın zikri için meşru kılınmıştır.

Bu tavafta erkekler iki şeyi yapmaları gerekir:

Birincisi: Tavafın başından sonuna kadar İdtiba yapmak. (İdtiba: sağ omuzu açarak ridaın ortasını sol kolunun altından geçirmek). Tavafı tamamladığında eski haline çevirir çünkü idtiba sadece tavafta yapılır.

İkincisi: ilk üç turda hızlıca yürümek, diğer dört turda ise normal bir şekilde yürür.

Tavafı yedi tur olarak tamamladığında sağ omuzunu örter ve Makam-ı İbrahim'e gider ve "Makam'ı İbrahimden namazgah edinin" ayetini okur. Ve orada iki rekat kılar; birinci rekatta Kafirun ikinci rekatta İhlas suresini okur. Namazı bitirdikten sonra mümkünse Hacer el esved'e dokunur. Burada meşru olan sadece dokunmaktır. Bu mümkün değilse gider ve işaret de etmez.

Üçüncüsü: Sa'y

Bundan sonra Sa’y bölgesine gider Safa tepesine yaklaştığı zaman “Şüphesiz Safa ile Merve, Allah’ın (dininin) nişanelerindendir. Onun için her kim hac ve umre niyetiyle Kâbe’yi ziyaret eder ve onları da tavaf ederse, bunda bir günah yoktur. Her kim de gönlünden koparak bir hayır işlerse, şüphesiz Allah onu bilir, karşılığını verir.” Ayetini okur. Ve Allah ‘ın başladığı ile başlarız diyerek Ka’beyi görecek şekilde Safa tepesine çıkar. Kabe’ye yönelir, ellerini kaldırır Allah’a hamd eder ve istediği şekilde dua eder. Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem dualarında biride şu şekildedir: “ Allah’tan başka hak ilah yoktur, O tektir hiçbir ortağı yoktur, mülk onundur, hamd ve övgüler onundur, O her şeye kadirdir, Allah’tan başka hak ilah yoktur, O sözünü yerine getiren, kuluna yardım eden tek başına ahzabı (düşmanı) hezimete uğratandır.” Muslim 1218

Bu duayı üç defa tekrarlar ve bunların arasına farklı dualar da eder. yani bu duayı okuduktan sonra kendine farklı şekilde dua eder sonra bu duayı okur ve kendine dua eder, üçünü defa okuduktan sonra dua etmez Merve’ye gitmek için iner. Yeşil bayrağa vardığında hızlı bir şekilde koşar ama kimseye rahatsızlık vermez. Zira Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir “burayı ancak koşarak geçiniz” İbn Mace 1419

İkinci yeşil bayrağa vardığında ise normal yürümeye başlar, Merve’ye vardığında tepesine çıkar ve Kıbleye yönelir. Ellerini kaldırır Safa tepesinde söylediklerini burada da tekrarlar. Sonra Merve’den iner yürünecek yerde yürür koşulacak yerde koşar. Safa’ya vardığında birinci defa yaptığı gibi yapar böylece yedi tur tamamlar. Safa’dan Merve’ye gidişi bir tur sayılır, Merve’den Safa’ya dönmesi ikinci tur sayılır. Sa’y esnasında istediği dua ve zikri yapabilir veya Kur’an okuyabilir.

Uyarı:

“Şüphesiz Safa ile Merve, Allah’ın (dininin) nişanelerindendir.” Ayetini sadece Sa’y yapacağı zaman ve Safa’ya yaklaştığı zaman okur. Bazı insanların yaptığı gibi her Safa ve Merve’ye yaklaştıklarından okumak sünnet değildir.

Dördüncüsü: Saçı kısaltmak veya tamamen kesmek

Sa’y’ı yedi tur tamamladıktan sonra erkek ise saçını kısaltır veya tamamen keser. Ancak kısaltma veya kesme başın tümünü kapsaması gerekir. Şüphesiz saçın tümünü kesmek kısaltmaktan daha

faziletlidir. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem saçlarını tamamen kesenlere üç defa kısaltanlara ise bir kere dua etmiştir. Muslim 1303

Kadın ise bir parmak ucu kadar kısaltır.

Bu uygulamalarla Umre tamamlamış olur: böylece Umre: İhram, tavaf, Sa'y ve saç kısaltmak veya tamamen kesmekten ibaret olur.

Bizim salih amellere muvaffak olmamızı yüce Allah'tan dileriz, Allah hepimizden bizden kabul etsin şüphesiz o bize yakın ve duaları kabul edendir.

Daha detaylı bilgi için Elbani'nin Hac ve Umre ibadeti ile ilgili kitabı, İbn Useymin'in Hac ve Umre kitabına başvurabilirsiniz.